

Беларускі
ПЭН
Цэнтр

Культурны супраціў у Беларусі

выпуск 37 (50)

13–19 верасня 2021

«Дзейнічай, пакуль ніхто не паспеў цябе забараніць».

Эрых Марыя Рэмарк

ЯК ДАПАМАГЧЫ ДЗЕЯЧАМ І ДЗЯЯЧКАМ КУЛЬТУРЫ

падтрымайце кампанію Save Our Songs

1. ПЕРАСЛЕД, ПРЫСУДЫ, КУЛЬТУРНАЯ ПАЛІТЫКА

У МУС заявілі пра затрыманне ўладальніка падпольнай друкарні: 47-гадовы жыхар пасёлка Тарасава Мінскага раёна вырабляў у сваёй друкарні пад Мінскам сцягі, налепкі, стыкеры і «іншую атрыбутыку з незарэгістраванай сімволікай».



Адбылася спроба ўзлому рэсурсаў кіраўніцтва і менеджмэнта Беларускага свабоднага тэатру.



Сяргея Марозава, гродненскага фатографа, выклікалі ў міліцыю на «прафілактычную гутарку». Узялі пробу сліны, адбіткі пальцаў, а таксама пад подпіс папярэдзілі, што за выхад на акцыі прадугледжана крымінальная, а не адміністратыўная адказнасць. Да выбараў Сяргей 5 гадоў супрацоўнічаў з міліцыяй Гродненшчыны: ствараў для іх сацыяльную і іміджавую рэкламу, за што атрымліваў дыпломы і ўзнагароды. У жніўні мінулага году, у адказ на гвалт з боку сілавікоў, ён запісаў відэа, на якім выкідвае ў сметніцу ўсе гэтыя ўзнагароды.

Юрась Копцік, затрыманы 4 верасня падчас фестывалю «Аршанская бітва» і асуджаны на 10 сутак за ўдзел у «несанкцыянаваным масавым мерапрыемстве», атрымаў яшчэ 12 сутак адміністратыўнага арышту.



Затрыманы Кірыл Салееў,
сын культуролага, выкладчыка Акадэміі мастацтваў Вадзіма Салеева.

Аляксандр Багданаў (Papa Bo) і Максім Крук, супрацоўнікі культурнага цэнтра «Корпус», не выйшлі пасля 10 сутак арышту – яны затрыманыя ў межах крымінальнай справы па арт. 342 КК.





Як стала вядома, у межах крымінальнай справы па арт. 130 КК (распальванне сацыяльнай варожасці) у ліпені быў затрыманы Дзмітрый Падрэз (Dream), стрыт-арт мастак.

Юліі Чарняўскай падоўжылі тэрмін утрымання пад вартай.





Уладзіміра Пунько, дырэктара віцебскага прадпрыемства, кінулі на 20 сутак за краты за БЧБ-сурвэтку, якой ён выціраў вокны ў аўтамабілі.



Мікалай Янкойць, музычны журналіст і музыка, быў затрыманы 15 верасня і аштрафаваны на 2900 рублёў за непадпарадкаванне міліцыянту.



Вадзіма Ермашука, блогера (Vadimati), падазраюць па крымінальных справах арт. 368 КК «абраза прэзідэнта Рэспублікі Беларусь» і арт. 370 КК «здзек з дзяржаўных сімвалаў».



Беларускі фолк-метал гурт **Znich** атрымаў ад чыноўнікаў адмову ў гастрольным пасведчанні для канцэрту на іх 25-годдзе ў менскім клубе «Re:Public».



Улады ліквідавалі «**Таварыства беларускай школы**».

Суд ліквідаваў краязнаўчую арганізацыю «**Талака**», якая праіснавала 35 гадоў.



2. ЖЫЦЦЁ Ў НЯВОЛІ



Эдуард Бабарыка не можа атрымаць дазвол на заняткі спортам у камеры (ён актыўна практыкаваў ёгу), але на прагулках ён працягвае бегаць, адціскацца, прысядаць і г.д. Вучыцца маляваць, а вось набыць кнігі не атрымліваецца.

Алесь Бяляцкі, праваабаронца, сябра Беларускага ПЭН-цэнтра, ужо два месяцы знаходзіцца ў зняволенні. За кратамі ён піша ўспаміны пра працу ў Літаратурным музеі Максіма Багдановіча.





Панк-музыку Ігара Банцэра 15 верасня выпусцілі з ШІЗА, дзе ён адбыў 40 содняў, і прывезлі на «хімію» ў Віцебску, дзе ён адбывае пакаранне. Апошнія 19 дзён у ШІЗА Банцэр на знак пратэсту супраць незаконных дзеянняў у дачыненні яго трымаў галадаванне. Цяпер ён адчувае сябе кепска.

Віктара Бабарыку перавялі на іншую працу: укладчык хлебабулачных вырабаў. Тэмпература ў пякарні перавышае 30 градусаў, памяшканне практычна не вентылюецца, вокны адчыняць не дазваляецца.



3. ТВОРЧЫ СУПРАЦІЎ І КУЛЬТУРНЫ АКТЫВІЗМ

Журы зацвердзіла доўгі спіс намінантаў на прэмію імя Карласа Шэрмана. Прэмія ўручаецца з 2016 г. за найлепшы пераклад мастацкай кнігі на беларускую мову. Сузаснавальнікамі прэміі з'яўляюцца Беларускі ПЭН-цэнтр, Саюз беларускіх пісьменнікаў і Міжнародны дабрачынны Фонд «Вяртанне».





Сустрэча з Адамам Глобусам, беларускім пісьменнікам, паэтам і мастаком, адбылася 14 верасня ў Літаратурным музеі Максіма Багдановіча ў Мінску. Кніга «Сям'я», пра якую ішла размова на сустрэчы, увайшла ў шорт-ліст прэміі Гедройця ў 2018 годзе.

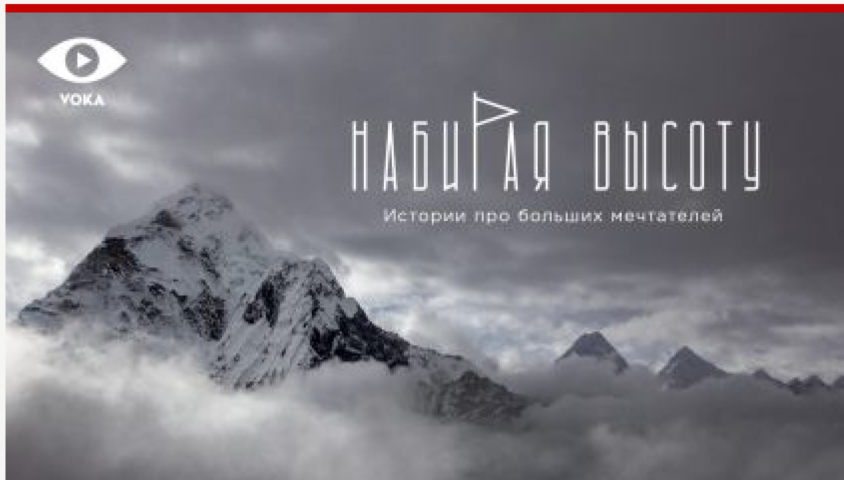
Невялікія, але важныя акцыі творчага грамадзянскага супратыву



Жанчыны ў бел-чырвона-белых колерах чытаюць беларускія кнігі ў электрычцы – за гэта раней групу жанчын пакаралі штрафамі і суткамі



Жыхары Мінска праспявалі «Магутны Божа» ля касцёла Святога Яна Хрысціцеля



Відэасэрвіс VOKA выпусціў дакументальны фільм «Набіраючы вышыню» пра **Алу Касабуцкую** — першую беларуску, якой удалося ўзысці на Эверэст.

Аляксандр Васілевіч у СІЗА напісаў для сваёй дачкі Адэлі зборнік казак «Тата і пінгвін», у якім да Таты ў турму прыводзяць новага сукамерніка — Пінгвіна. Надзея Зелянкова, яго жонка, выклала ў свабодны доступ файлы для друку кнігі.





Форум рэстаўратараў культурнай спадчыны адбыўся ў Мінску.

Дзяніс Марціновіч, тэатральны крытык, у калонцы для Еўрарадыё піша пра прычыны звальненняў і перспектывы Опернага пасля іх.



Юрый Стыльскі
з гурта «Дай дарогу!», які быў вымушаны з'ехаць пад пагрозай затрымання ў межах справы аб прызнанні «экстрэмісцкім» кліпа на песню «Баю-бай», зладзіў імправізаваны кватэрнік.





Беларуска Таццяна ван дэн Брынк выдала ў Нідэрландах кнігу пра беларускую міфалогію для дзетак.



Аўтапартрэт Алеся Пушкіна



Стартаваў дабрачынны аўкцыён, дзе выстаўлены ўнікальны асобнік кнігі Альгерда Бахарэвіча «Тэатр шчаслівых дзяцей» з персанальным аўтографам ад пісьменніка.

4. ГАЛАСЫ АСОБАЎ



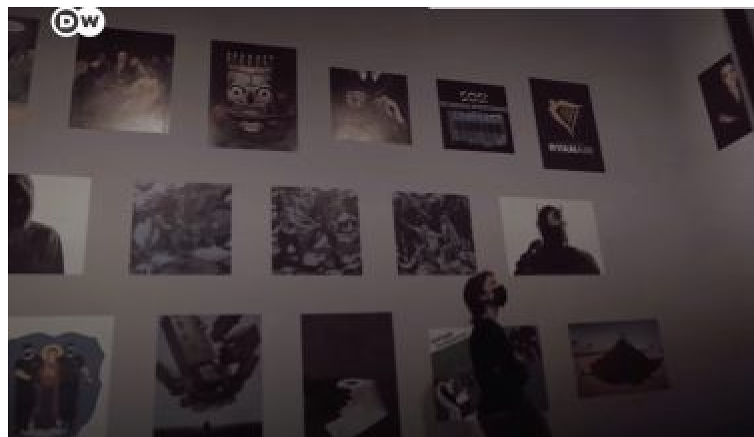
Алесь Пушкін у лісце з-за кратаў:
«Мастакі Беларусі (асабліва маладыя) баяцца і цураюцца палітыкі, служаць Прыгажосці і проста абстрактнаму мастацтву, а я ж больш старэйшы, я пасля войска (служыў у Афганістане ў верталётным палку) – перастаў баяцца ўлад. І са студэнцкіх гадоў – актыўны з першага мітынгу Дзяды-88 у Курапатах. За яго я атрымаў свае першыя 15 сутак. Я заняў акрэсленую пазіцыю, я стаў на пазіцыі Праўды, якой бы цяжкай яна ні была… Вось гэта і апынулася цяжкім і для мяне і для грамадства. Беларускае грамадства яшчэ не можа выйсці, запатрабаваць асуджэння, як у Нюрнбэргу – тых, хто расстрэльваў у Курапатах. Так, людзі выходзяць, але жменькамі. І мы вось так і пакутуем – і я, і Беларусь… Хаця і есці ёсць што, і апрануцца, і рэстараны поўныя людзей, і фестывалі і г.д.»



Крысціна Бандурына:
«Дзеці — гэта зброя. Немагчыма змяніць дарослую, сфармаваную асобу. З дзяцей жа, як з пластыліну, можна зляпіць што заўгодна. І менавіта гэтым зараз зоймецца школа, пакуль стомленыя змаганнем бацькі будуць прыходзіць у сябе і шукаць выйсце са сваіх ПТСР. Ідэалагічная вайна прабралася ў нашы дамы з іншага боку — адтуль, куды наш уласны кантроль не распаўсюджваецца. І адзіным спосабам змагання ў вайне я бачу размову. Дзікуну, герою Хакслі, давялося тлумачыць людзям, што такое любоў, праўда, шчырасць. Нам трэба размаўляць адно з адным, са сваімі дзецьмі, бацькамі, даводзіць ім нашу праўду — пастаянна тлумачыць, упарта, нават калі хочацца здацца».

5. МІЖНАРОДНАЯ САЛІДАРНАСЦЬ

Выстава беларускага плакатнага пратэставага мастацтва ў нямецкім горадзе Эссэн.





Прадстаўніцы Міністэрства культуры Польшчы і польскіх арганізацый культуры сустрэліся з Паўлам Латушка і абмеркавалі магчымасці для беларускіх творцаў, якія пацярпелі ад дзеянняў рэжыму Лукашэнкі.

У царкве Braunschweiger Dom нямецкага горада Браўншвейге прайшла сустрэча з Вольгай Шпарагай, падчас якой прысутныя гаварылі пра беларускую рэвалюцыю і чыталі ўрыўкі з Вользінай кнігі «Жаночы твар рэвалюцыі».



«Беларуская пятніца» ў Львове – 17 верасня на розных пляцоўках горада прайшоў шэраг імпрэзаў, прысвечаных беларускай літаратуры.

6. ПАВІНШУЙЦЕ ПАЛІТВЯЗНЯЎ З НАРОДЗІНАМІ



У верасні 3 чалавекі, якія так ці інакш уключаныя ў працэс культурнага развіцця нашай краіны, будуць спраўляць свой дзень народзінаў за кратамі.

Гэта Максім Знак, юрыст, літаратар і музыка (4 верасня);
Аляксандр Васілевіч, менеджар культуры (14 верасня)
і Даніла Ганчароў, мастак па святле (27 верасня).

Адрасы, на якія можна дасылаць віншаванні:

Максіму Знаку і Аляксандру Васілевічу – СІЗА-1. 220030, г. Мінск, вул. Валадарскага, 2;

Даніле Ганчарову – Турма №4. 212011, г. Магілёў, вул. Крупскай, 99А.

pen-centre.by
pen-centre.by/en
info@pen-centre.by
PENBelarus
pencentre
pen_belarus
pencentre
pencentre_by
PEN Belarus

